

MAURICE RAVEL

(1875 - 1937)

SHÉHÉRAZADE SEHEREZÁDÉ

OP. 41, 1903

Fordította Hárs Ernő

I. ASIE - ÁZSIA

Asie, Asie, Asie.

Vieux pays merveilleux des contes de nourrice

Où dort la fantaisie comme une impératrice

En sa forêt tout emplie de mystère.

Asie,

Je voudrais m'en aller avec la goëlette

Qui se berce ce soir dans le port

Mystérieuse et solitaire

Et qui déploie enfin ses voiles violettes

Comme un immense oiseau de nuit dans le ciel d'or.

Je voudrais m'en aller vers des îles de fleurs

En écoutant chanter la mer perverse

Sur un vieux rythme ensorceleur.

Je voudrais voir Damas et les villes de Perse

Avec les minarets légers dans l'air.

Je voudrais voir de beaux turbans de soie

Sur des visages noirs aux dents claires;

Je voudrais voir des yeux sombres d'amour

Et des prunelles brillantes de joie

En des peaux jaunes comme des oranges;

Je voudrais voir des vêtements de velours

Et des habits à longues franges.

Je voudrais voir des calumets entre des bouches

Tout entourées de barbe blanche;

Je voudrais voir d'âpres marchands aux regards louches,

Et des cadis, et des vizirs

Qui du seul mouvement de leur doigt qui se penche

Accordent vie ou mort au gré de leur désir.

Je voudrais voir la Perse, et l'Inde, et puis la Chine,

Les mandarins ventrus sous les ombrelles,

Et les princesses aux mains fines,

Et les lettrés qui se querellent

Sur la poésie et sur la beauté;

Ázsia, Ázsia, Ázsia,

dajkamesék öreg, csodákkal teli földje,

ahol a képzelet, édes álmokra dőlve,

mint császárnő pihen az erdei homályban.

Ázsia,

e föld felé szeretnék hajómmal útra kelni,

mely titkoktól övezve ring

a kikötőben egymagában,

hogy majd kibontsa kék vásznait, mint egy esti

nagy madár, mely az ég aranyában kering.

A virágszigetek felé venném utam,

a tenger énekét hallgatni, mely szokásos

bűbájával igézi meg agyam.

Damaszkusz hív s megannyi perzsa város,

csodálni karcsú minareteket.

Selyemturbán, amit látni szeretnék

fehér fogú, sötét arcok felett;

s pupillát, amely örömtől ragyog,

s szerelemtől ködös tekintetet még,

narancssárga arcbőrtől keretezve;

kabátot, melyről rojtok sora lóg,

s ruhát, melyet bársonyból szabtak egybe.

Pipát szeretnék látni férfiszájban,

fehér színű szakállal körülötte;

sunyi árusokat figyelni volna vágyam,

meg kádit és vezírt,

ki élet és halál osztogatója, görbe

ujjával intve csak kénye-kedve szerint.

Perzsiát, Indiát szeretném látni s Kínát,

a mandarínokat, esernyővel, pocakkal,

hercegnőket, akik kezüket finomítják,

s a toll embereit, kiket bős harcra sarkall

a költészet s a szépségtisztelet;

Je voudrais m'attarder au palais enchanté
Et comme un voyageur étranger
Contempler à loisir des paysages peints
Sur des étoffes en des cadres de sapin
Avec un personnage au milieu d'un verger;
Je voudrais voir des assassins souriant
Du bourreau qui coupe un cou d'innocent
Avec son grand sabre courbé d'Orient.
Je voudrais voir des pauvres et des reines;
Je voudrais voir des roses et du sang;
Je voudrais voir mourir d'amour ou bien de haine.
Et puis m'en revenir plus tard
Narrer mon aventure aux curieux de rêves
En élevant comme Sindbad ma vieille tasse arabe
De temps en temps jusqu'à mes lèvres
Pour interrompre le conte avec art...

elvarázsolt falak között pihenve meg,
mint messziről jött utazók,
néznék fenyőfával keretezett
szövetre festett kerti képeket
s fák közt egy-egy híres alakot;
szeretnék látni még vidám gyilkosokat,
hóhért, kinek kezében keleti görbe kard,
mellyel elmetszi az ártatlan nyakakat.
Királynőt és szegényt szeretnék látni egyképp,
rózsát és vért és olyan sorsokat,
melyeknek gyűlölet vagy vágy okozta vesztét.
Majd hazafelé venném utamat,
s kalandjaimat itt, mint Szindbád, elmesélném
azoknak, akiket még az álmok vonzanak.
S időnként kézbe venném arábiai csészém,
művészien szakítva meg így a fonalat.

II. LA FLÛTE ENCHANTÉE - A BÚVÖS FUVOLA

L'ombre est douce et mon maître dort
Coiffé d'un bonnet conique de soie
Et son long nez jaune en sa barbe blanche.
Mais moi, je suis éveillée encor
Et j'écoute au dehors
Une chanson de flûte où s'épanche
Tour à tour la tristesse ou la joie.
Un air tour à tour langoureux ou frivole
Que mon amoureux chéri joue,
Et quand je m'approche de la croisée
Il me semble que chaque note s'envole
De la flûte vers ma joue
Comme un mystérieux baiser.

A hús árnyékban alszik az uram,
fején selyemsüveg, s ősz a szakálla,
melyből kinyúlik hosszú, sárga orra.
Csak én vagyok fenn egymagam,
s hallom világosan,
ahogyan énekét kint egy fuvola ontja,
hol szomorúra, hol vidámra válva.
Egyszer eped, másszor frivol a dallam,
mit kedvesem számomra játszik.
S mikor elérem az ablakomat,
úgy érzem, hogy minden fuvolahangban
egy titokzatos csók parázslik,
melyet kintről arcomra ad.

III. L'INDIFFÉRENT - A KÖZÖMBÖS

Tes yeux sont doux comme ceux d'une fille,
Jeune étranger,
Et la courbe fine
De ton beau visage de duvet ombragé
Est plus séduisante encor de ligne.
Ta lèvre chante sur le pas de ma porte
Une langue inconnue et charmante
Comme une musique fausse.
Entre! Et que mon vin te réconforte...
Mais non, tu passes
Et de mon seuil je te vois t'éloigner
Me faisant un dernier geste avec grâce
Et la hanche légèrement ployée
Par ta démarche féminine et lasse...

Szemed szelíd, mint egy leányé,
idegen ifjú,
pihékkel borított
szép arcod finom vonalú
görbéje még elragadóbb.
Ajkad ajtóm előtt ismeretlen,
bűbájos nyelven énekel,
disszonáns zeneként.
Lépj be, hogy borom felüdítsen!
De nem, te visszafordulsz,
s látom, ahogy egyre távolodsz küszöbömtől,
kegyesen búcsút intve még felém,
s csípőd könnyedén előrehajlik,
ahogy nőies, unott léptekkel tovahaladsz.